

Muž na suchopáru

Časně zrána je vidět Korsiku: vypadá jako loď s nákladem hor, zavěšená pod obzorem. Kdybychom byli v jiné zemi, vznikly by z toho legendy; ale u nás ne: Korsika je chudá země, chudší než ta naše, nikdo se tam nikdy nevypravil a nikoho to ani nenapadlo. Když je zrána vidět Korsiku, znamená to, že je jasné a stále povětrí a že nebude pršet.

Jednoho z těch rán, za rozbřesku, jsme kráčeli – já a otec – kamenitými stezkami vrchu Colla Bella, se psem na řetězu. Můj otec měl trup zachumlaný v šálech, pelerínách, kamizolách, kazajkách, mošnách, čutorách, pásech na náboje a uprostřed toho všeho se plazil bílý kozlí vous; na nohou měl starý pár poškrábaných kožených náholenic. Já jsem měl ošuntělé sáčko, které mi bylo malé a z něhož mi čouhala zápěstí a bedra, a stejně ošuntělé a úzké kalhoty, a tak jako otec jsem sáhoval dlouhými kroky, ale s rukama v kapsách a s vytáhlým krkem hřadujícím mezi rameny. Oba jsme měli staré lovecké pušky, solidní puškařské výrobky, ale neudržované a podřobané rzí. Pes byl cvičený na zajíce, uši mu visely a zametaly zem, měl krátkou srst, která se mu ježila na odřených stehnech, a vlekl za sebou řetěz, jaký by slušel medvědovi.

„Zůstaneš tu se psem,“ řekl otec. „Tady se cesta dělí. Já půjdu o kus dál. Až budu na místě, písknu a ty pustíš psa. Měj oči otevřené, zajíc se mihne jako blesk.“

Můj otec pokračoval kamenitou stezkou a já si dřepel vedle psa, který kňučel, protože chtěl jít s ním. Colla Bella je vyvýšenina s ledými svahy, vesměs neobděláným suchopárem, s bylinami, jež se obtížně spásají, a s rozpadlými zídkami prastarých teras. O trochu níže začíná oblak olivových hájů a o něco výše se rozprostírají ryšavé lesy, olysalé požáry jako hřbety starých psů. Věci se líně propadávaly do šedi úsvitu, jako když se zavírají dosud ospalá víčka. Na moři nebyly patrné žádné hranice, až do dálky jej pronikaly čepele řídké mlhy.

Zazněl hvizd mého otce. Jakmile jsem psovi odepnul obojek, vyrazil křížem krážem kamenitou stezkou a trhal vzduch svým štěkotem. Pak zmlkl, začal očichávat terén a odběhl. Pečlivě věřil se vztyčeným ocasem, s bílou skvrnou na břiše, jež vypadala jako nasvícená.

Zamířil jsem, s ručnicí opřenou o koleno, a zaostřil pohled, opřený o rozcestí, neboť zajíc se mihne jako blesk. Úsvit odkrýval barvy, jednu po druhé. Nejprve červeně áronových bobulí a záseků v borovicích. Pak zeleň, stovky, tisíce zelení luk, lesních křovisek, které byly ještě před chvílí jedna jako druhá; ale teď se každou chvíli rodila nová zeleň, úplně jiná než ty předešlé. Nato modř: řvoucí modř moře, všechno přehlušující, takže nebe tu stálo bledé a ustrašené. Korsika zmizela, vypilo ji světlo, ale hranice mezi mořem a nebem se nesrazila: zůstala onou dvojznačnou a rozpačitou zónou, která napohled budí strach, protože neexistuje.

Najednou na úpatích kopců vystaly domy, střechy, mořský břeh. Město se takhle rodilo každého rána z říše stínů, náraz, rusé střešními taškami, jiskřící okenními tabulkami, vápnité omítkami. Světlo je každého rána popisovalo v nejdrobnějších detailech, vyprávělo každou jeho uličku, vypočítávalo všechny domy. Pak kopci stoupalo vzhůru a odhalovalo přitom stále nové podrobnosti: nové zóny, nová stavení. Když dorazilo na vrch Colla Bella, žlutý a sežehlý a pustý, objevil i tam jeden dům, zcela ztracený, nejvýše položený dům před lesem, na dostřel pušky, mé pušky, dům Baciccina Blaženého.

Ve stínu vypadal dům Baciccina Blaženého jako hromada kamení; obklopoval ho strupovitý a šedivý pás země, takové, jaká je na Měsíci, a z ní se zvedaly zakrslé rostliny, jako by to byly suché haluze. Byly tam nataženy dráty, jakoby na sušení prádla, ale ve skutečnosti to byla vinice, s révou vyhublou na kost a zacházející na úbytě. Jen protáhlý fíkovník měl napohled sílu nadnášet své listy a hroutil se pod jejich tíhou na kraji terasy.

Z domu vyšel Baciccin: byl tak hubený, že se musel postavit z profilu, aby ho člověk viděl; jinak zahlédl jen kníry, šedivé a vlající po větru. Byl oblečený do barchetových šatů a na hlavě měl vlněnou pletenou čepici.

„Zajíci, zajíci,“ řekl.

„Zajíci, pořád zajíci,“ odpověděl jsem.

„Po jednom jsem střílil minulej tejdén na týhle straně, byl takhle velkej. Jako vodtuď tam. A netrefil.“

„Pech.“

„Pech, pech. Já nejsem na zajíce. Radši si lehnu pod borovici a číhám na drozdy. Brzo ráno si vystřelíš tak pětkrát šestkrát.“

„A hned máte snídani, Baciccine.“

„To jo. Jenže žádnýho nikdy netrefím.“

„To se stává. To je v nábojích.“

„Náboje, náboje.“

„Co prodávají, je všechno šunt. Dělejte si je sám.“

„Jo. Jenže já si je dělám sám. Možná něco dělám špatně.“

„No, chce to praxi.“

„Jo, jo.“

Postavil se se založenýma rukama doprostřed rozcestí a zůstal stát. Jestli tu takhle zůstane trčet, zajíc tudy nikdy neproběhne. Řeknu mu, aby šel, pomyslel jsem si, ale neřekl jsem mu to, a tak jsem tam jen tak seděl, na číhané.

„A nezaprší a nezaprší,“ řekl Baciccin.

„Korsika dneska ráno, viděl jste ji?“

„Korsika. Je celá vysušená. Korsika.“

„Špatný rok, Baciccine Blažený.“

„Špatnej rok. Zasadil sem fazole. Vzešly?“

„Vzešly?“

„Vzešly? Ne.“

„Nejspíš vám prodali špatnou sadbu, Baciccine.“

„Špatná sadba, špatnej rok. Osm sazenic květáků.“

„A sakra!“

„Řekněte, kolik jich mám teď?“

„Řekněte.“

„Všecky chcípily.“

„A sakra!“

Z domu vyšla Costanzina, dcera Baciccina Blaženého. Mohlo jí být šestnáct, obličej ve tvaru olivy, oči, ústa, chrípí ve tvaru olivy, copy na zádech. Musela mít i prsa ve tvaru olivy, všechno jeden styl, zavnutá do sebe jako soška, divoká jako koza, vlněné ponožky ke kolenům.

„Constanzino!“ zavolal jsem.

„Jéje!“

Ale nešla blíž, měla strach, že vyplaší zajíce.

„Ještě neštěká, ještě ho nevyhnal,“ řekl Blažený.

Constanzina se posadila vedle mne. Baciccin Blažený začal obcházet svůj zoufalý pruh, aby prostříhal zakrslou révu; čas od času toho nechával a znovu si přicházel popovídat.

„Co je nového na Colla Bella, Tancino?“ zeptal jsem se. Dívka začala poslušně vyprávět:

„Včera v noci jsem viděla zajíčky, jak tamhle nahoře poskakují při měsíčku. Kchi! Dělalí: Kchi! Taky se včera za dubem narodila houba. Jedovatá, červená s bílými puntíky. Zabíla jsem ji kamenem. V poledne slezla dolů po pěšině užovka, taková veliká a žlutá. Bydlí v tamhletom keři. Po ní kameny neházej, je hodná.“

„Líbí se ti tady na Colla Bella, Tancino?“
„Večer ne: ve čtyři se udělá mlha a město je pryč. A v noci pak houká sýček.“

„Bojíš se ho, sýčka?“

„Ne. Jen bomb. Eroplánů.“

Baciccín znovu přišel blíž.

„A co válka, jak je to s válkou?“

„Zaplatpámbu, válka už skončila, Baciccine.“

„Aha. A co je teda teď místo války? Já ale nevěřím, že skončila. Tolikrát to už říkali, a tolikrát zase začala, jen trochu jinak. Nebo se pletu?“

„Ne, nepletete.“

„Líbí se ti víc Colla Bella, nebo město, Tancino?“ zeptal jsem se.

„Ve městě je střelnice,“ odpověděla, „tramvaje, lidi, co do sebe strkají, kino, zmrzlina, pláž s parapláty.“

„Tahle,“ řekl Baciccín, „si na vejlety nepotrpí, ale tý druhý se v městě tak líbilo, že už se nevrátila zpátky.“

„Kde je teď?“

„Ech.“

„Ech. Kdyby aspoň zapršelo.“

„To jo. Zapršelo. Korsika ráno, he? Nemám pravdu?“

„Máte pravdu.“

Z dálky dolehl zuřivý štěkot.

„Pes vyhnal zajíce,“ řekl jsem.

Blažený ztuhl s rukama zkříženýma na prsou.

„Jde po něm. Dobře to dělá,“ řekl. „Já měl fenu, co se jmenovala Cililla. Šla po zajíci třeba tři dny. Jednou ho šla vyhnat až na vršek lesa a přinesla mi ho dva metry před pušku. Střelil jsem ho dvakrát. A netrefil.“

„Pokaždé to nevyjde.“

„Nevyjde. Tak šla po zajíci další dvě hodiny...“

Zazněly dva výstřely, pak se znovu rozlehl štěkot a blížil se.

„... Po dvou hodinách,“ navázal Baciccin, „mi ho donesla jako předtím. A já ho zas netrefil, zatracená práce.“

Náhle se zajíček objevil, zakličkoval po pěšině a doběhl skoro k Baciccinovým nohám. Pak uskočil do křoví a zmizel. Ani jsem nestačil zamířit.

„Ksakra!“ zařval jsem.

„Co to?“ zeptal se Blažený.

„Nic,“ řekl jsem.

Ani Costanzina ho neviděla, vrátila se už do domu.

„Jo,“ navázal Blažený. „Ta fena si nedala pokoj a honila dál toho zajíce a nosila mi ho tak dlouho, až jsem ho složil. Moc dobrá fena!“

„Kde je teď?“

„Utekla mi.“

„No, někdy má člověk smůlu.“

Vrátil se můj otec s udýchaným psem. Nadával.

„O fous! Málo chybělo. Takový kus. Viděli jste ho?“

„Ne,“ řekl Blažený.

Přehodil jsem si ručnici přes rameno a dali jsme se dolů po svahu.